

щорічно публікує “Statistiques de production de la Bibliographie nationale française” — статистичний звіт про бібліографічний облік документів, які надходять як ОП.

У практиці роботи НБ країн Європи (Данія, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Франція, Чехія, Швеція) останніми роками поширюється тенденція дослідження використання даних національної бібліографії, визначення кола її потенційних споживачів, вивчення їхніх потреб, що є підґрунтям для формування оптимальної політики функціонування НБ як НБА.

Аналіз сучасної практики діяльності НБ країн Європи як НБА свідчить, що ці установи використовують найефективніші технології й засоби задля збереження колективної пам'яті та документальної спадщини Європи, гарантування об'єктивного та всебічного обліку всіх видань для теперішніх і майбутніх поколінь, надання доступу для всіх користувачів до інформації та знань — стратегічних завдань, які нині чітко визначають провідне місце НБ у площині національної спадщини.

І. Павленко

БІБЛІОГРАФІЧНІ ІНФОЛОГЕМИ В СИСТЕМАХ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ОБ'ЄКТАМИ

I. Pavlenko

BIBLIOGRAPHICAL INFOLOGEMES IN INFORMATION OBJECTS MANAGEMENT SYSTEMS

Будь-яка інформація, представлена в інформаційному просторі, наділена рядом властивостей, найважливішою із яких має бути її достовірність. Інформацію з низьким рівнем достовірності позначають як «інфологему». Подібна інформація генерується як випадково, так і усвідомлено та цілеспрямовано. Інфологеми в інформаційному просторі можуть існувати як короткостроково, так і довготривало, розвиватися та розповсюджуватися. Розглянемо механізми генерування, відтворення й вплив інфологем на прикладі, пов'язаному з інформацією певного виду, а саме бібліографічною інформацією.

Бібліографічна інфологема — це спотворена, хибна або неповна бібліографічна інформація. Поява бібліографічних інфологем у сфері бібліотечно-інформаційної діяльності часто асоціюють з необхідністю проведення уточнюючого бібліографічного пошуку — пошуку відсутніх або неправильно представлених бібліографічних відомостей. Повноцінне редагування бібліографічного списку передбачає не тільки створення правильного бібліографічного запису, а й обов'язкову перевірку достовірності вказаних бібліографічних відомостей та їх відповідність документним джерелам.

Перевірити бібліографічну інформацію на достовірність можна за допомогою бібліографічних баз даних, електронних каталогів, сайтів видавництва, журналів та інших офіційних джерел. Неправильний бібліографічний запис потрібно і необхідно виправляти та доповнювати до повної відповідності щодо першоджерела. В інтернет-просторі інфологемний варіант досить живучий і може переходити з ресурсу на ресурс. Це відбувається в процесі бібліографічного пошуку в електронному цифровому середовищі, при введенні неправильних бібліографічних відомостей в пошуковий рядок Гугл. Причиною однократного використання

бібліографічної інфологеми, наприклад, у списку літератури, доступному через Інтернет, є запозичення неперевіраних бібліографічних відомостей.

Первинними причинами появи інфологем можуть бути також: неуважність, погана обізнаність з правилами складання бібліографічних записів, відсутність розуміння важливості цих правил, а також цілеспрямоване спотворення бібліографічних відомостей. Пролонговане життя інфологем пояснюється необхідністю збільшення обсягу власне бібліографічного списку, що надає йому більшої значимості та вагомості.

Класичний приклад переміщення бібліографічних інфологем з одного документа до іншого — низька якість інформаційно-пошукової діяльності при написанні навчальних та наукових робіт. Може виникати така послідовність дій: у процесі написання наукової розвідки автор при пошуку інформації не звертається до фондів друкованих документів, автоматизованих бібліотечних систем та електронних бібліотек, а проводить пошук інформації «просто в Інтернеті» — находячи інформацію на неперевіраних сайтах з сумнівними бібліографічними даними, і навіть не замислюючись над тим, що варто ознайомитися із самими документними джерелами стосовно їх змісту і достовірності бібліографічного відображення.

Свідоме створення та поширення бібліографічних інфологем можна вважати не лише індикатором низької бібліографічної культури фахівців, основаної на знаннях, уміннях та навичках оперування бібліографічною інформацією, які генерують інформацію, а й порушенням авторської етики. Остання потребує обов'язкової вказівки всіх документних джерел, використаних автором у тексті, їх коректного цитування та правильного бібліографічного відображення.

Таким чином, достовірна бібліографічна інформація забезпечує єдність інформаційного простору та можливість навігації в ньому. Навряд чи можна повністю уникнути появи та поширення бібліографічних інфологем, а мінімізувати їх кількість, у тому числі за допомогою підвищення рівня бібліографічної культури, яка є стимулом активізації інформаційної діяльності користувачів у процесі наукового дослідження, відіграючи роль регулювання, системоорганізації, упорядкування інформації про документи — цілком реально.

О. Зіменко

БІБЛІОТЕКИ, АРХИВИ ТА БАЗИ ЗНАТЬ ЯК ОСЕРЕДКИ ПРОТИДІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

O. Zimenko

LIBRARIES, ARCHIVES, AND KNOWLEDGE DATABASES AS CENTERS OF RESISTANCE IN THE CONDITIONS OF INFORMATION WARFARE

Нині інформаційний вплив є поширеним явищем, здатним вплинути на різні аспекти суспільного життя. Суспільству необхідно краще зрозуміти роль документно-комунікаційних структур у сучасному інформаційному середовищі та їхні можливості відповісти на виклики інформаційної війни сьогодення. Варто зазначити, що ці структури можуть підтримувати доступ до правдивої інформації, підвищувати рівень критичного мислення та зберігати культурну спадщину для наступних поколінь.